

ONDERNEMINGSBOEKHOUDEN

ONDERNEMINGSBOEKHOUDEN: VAN BOEKHOUDING TOT JAARREKENING

Jean Pierre Vincke

Tweede herziene editie

 INTERSENTIA

Antwerpen – Gent – Cambridge

Ondernemingsboekhouden: van boekhouding tot jaarrekening. Tweede herziene editie
Jean Pierre Vincke

© 2020 Lefebvre Sarrut Belgium NV
Hoogstraat 139/6 – 1000 Brussel

ISBN 978-94-000-1130-4
D/2020/7849/157
NUR 782
Gedrukt in de Europese Unie

Verantwoordelijke uitgever: Paul-Etienne Pimont, Lefebvre Sarrut Belgium NV
Lay-out: Crius Group, Hulshout
Omslagontwerp: Danny Juchtmans – www.dsigngraphics.be

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Voorwoord

Beste lezer,

Het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (WVV) en het koninklijk besluit van 29 april 2019 tot uitvoering van dat Wetboek, hebben ertoe geleid dat dit lijvige boek volledig moest worden herschreven.

In dit handboek wordt de focus gelegd op het boekhoud- en jaarrekeningenrecht voor de belangrijkste rechtsvormen behandeld in het WVV. Het vennootschaps- en verenigingsrecht nuttig voor de dagelijkse accountancypraktijk wordt eveneens besproken. Andersom, al hebben de fiscale verplichtingen van ondernemingen gevolgen bij het voeren van de boekhouding en de eindejaarsrapportering, deze materie is te omvangrijk om hier te worden behandeld. Ook gedetailleerde consolidatieverplichtingen worden niet besproken. Voor deze aspecten moeten andere gespecialiseerde handboeken worden geraadpleegd.

Wanneer verwezen wordt naar adviezen van de Commissie voor Boekhoudkundige Normen (CBN), hebben we telkens de verwijzingen naar de wettelijke bepalingen geactualiseerd.

Het boek is zowel bestemd voor het hoger en universitair onderwijs als voor de talrijke beoefenaars van de cijferberoepen.

Suggesties van gebruikers worden steeds gewaardeerd en kunnen aan de auteur worden gericht via de uitgeverij.

Het boek is bijgewerkt tot 31 augustus 2020.

Veel leesplezier.

De auteur,
Jean Pierre VINCKE

Inhoud

VOORWOORD	v
LIJST VAN AFKORTINGEN	xliv
DEEL 1 ALGEMENE BEGINSELEN	1
HOOFDSTUK 1	
HET WETTELIJK KADER	3
1 HET WETTELIJK KADER INZAKE BOEKHOUDING	4
1.1 Algemeen kader	4
1.2 Afwijkingen van het gemeen recht	5
1.3 Bijzondere wetgevingen	5
2 HET WETTELIJK KADER BETREFFENDE JAARREKENINGEN.....	6
2.1 Europa	6
2.2 Algemeen kader in België	6
2.3 Gemeen recht inzake jaarrekeningen.....	7
2.4 Afwijkingen van het gemeen recht.....	8
2.5 Openbare instellingen	9
3 BAND TUSSEN HET BOEKHOUDRECHT EN DE VENNOOTSCHAPSBELAS- TING	9
HOOFDSTUK 2	
DE COMMISSIE VOOR BOEKHOUDKUNDIGE NORMEN	11
1 WETTELIJKE BEPALINGEN	12
2 BESCHRIJVING VAN DE OPDRACHT	13

3	BINDEND KARAKTER VAN DE ADVIEZEN	14
4	VRAGEN OM AFWIJKING	15
HOOFDSTUK 3		
BEGINSELEN VAN EEN REGELMATIGE BOEKHOUDING		17
1	INLEIDING	18
2	ALGEMENE BEGINSELEN	20
3	HET DUBBEL BOEKHOUDEN	20
4	BOEKING VAN VERRICHTINGEN	22
4.1	Zonder uitstel	22
4.2	Getrouw	23
4.3	Naar tijdsorde	24
4.4	In een dagboek	25
4.5	Inhoud van de boekingen	26
5	INSCHRIJVING IN DE REKENINGEN	26
6	HET CENTRAAL BOEK	26
7	VERANTWOORDINGSSTUKKEN	27
8	VORMVOORSCHRIFTEN	28
9	BEWAREN VAN BOEKEN EN VERANTWOORDINGSSTUKKEN	30
10	SYNTHESE	32
HOOFDSTUK 4		
INLEIDING TOT DE INVENTARIS EN DE JAARREKENING		33
1	INLEIDING	34
1.1	Algemeen	34
1.2	De balans	34
1.3	De resultatenrekening	35
1.4	De toelichting	35
2	HET WETBOEK VAN ECONOMISCH RECHT	35
2.1	Inventaris	36
2.1.1	Wettelijke verplichting	36
2.1.2	Omvang van de inventaris	36

2.1.3	Structuur van de inventaris	36
2.1.4	Datum van de inventaris.....	36
2.1.5	Inventarisboek.....	37
2.2	Jaarrekening.....	38
2.2.1	Algemeen	38
2.2.2	Ondernemingen die niet onderworpen zijn aan het Wetboek van vennootschappen en verenigingen	38
2.2.3	Openbare instellingen die een statutaire opdracht vervullen van commerciële, financiële of industriële aard	39
2.2.4	Kredietinstellingen en ondernemingen uit de financiële sector.....	39
2.2.5	Verzekeringsondernemingen en aanverwante ondernemingen.....	40
3	HET WETBOEK VAN VENNOOTSCHAPPEN EN VERENIGINGEN.....	40
3.1	De inventaris	40
3.2	De jaarrekening.....	41
4	BESLUIT	42
HOOFDSTUK 5		
	HET REKENINGENSTELSEL	43
1	WETTELIJKE VERPLICHTING.....	44
2	STRUCTUUR VAN HET REKENINGENSTELSEL.....	44
3	BESPREKING VAN DE BALANSREKENINGEN.....	46
4	BESPREKING VAN DE RESULTATENREKENINGEN.....	65
5	VERWERKING VAN HET RESULTAAT.....	74
6	BESPREKING VAN DE ANALYTISCHE REKENINGEN.....	74
7	BESPREKING VAN DE ORDEREKENINGEN	75
DEEL 2 GEMEENSCHAPPELIJKE BEPALINGEN VENNOOTSCHAPSBOEKHOUDEN		79
HOOFDSTUK 1		
	DEFINITIES.....	81
1	VENNOOTSCHAPPEN, VERENIGINGEN EN STICHTINGEN	82
1.1	Het onderscheid tussen vennootschap, vereniging en stichting.....	82
1.2	Rechtspersoonlijkheid.....	83
1.3	Genoteerde vennootschappen	84
1.4	Organisaties van openbaar belang.....	84

2	DE BANDEN TUSSEN VENNOOTSCHAPPEN	85
2.1	Algemeen	85
2.2	Controle	85
2.3	Onderneming.....	87
2.4	Moeder en dochter	87
2.5	Consortium	88
2.6	Verbonden vennootschappen, personen en ondernemingen.....	89
2.7	Geassocieerde vennootschappen.....	89
2.8	Deelneming	89
2.9	Vennootschappen en ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	90
3	DE GROOTTE VAN DE VENNOOTSCHAPPEN.....	90
3.1	De criteria in het Wetboek van vennootschappen en verenigingen	90
3.2	De kleine vennootschappen	91
3.2.1	Het begrip omzet voor de berekening van de criteria	92
3.2.2	Berekening van de criteria op geconsolideerde basis.....	93
3.2.3	Beoordelingsdatum	94
3.3	De microvennootschappen	95
3.4	De grote vennootschappen.....	95
3.5	De zeer kleine vennootschappen	95
3.6	Het overschrijden van de criteria	96
3.7	Beoordelingstoets	96
3.7.1	De vennootschap is moeder of vormt een consortium bij de afsluiting van boekjaar N2	96
3.7.2	De vennootschap is geen moeder, vormt geen consortium, maar is een dochtervennootschap bij de afsluiting van boekjaar N2	97
3.7.3	De vennootschap is niet verbonden met andere vennootschappen bij de afsluiting van boekjaar N2	97
 HOOFDSTUK 2		
ALGEMENE BEGINSELEN BETREFFENDE JAARREKENINGEN.....		
1	INLEIDING	100
2	HET GETROUW BEELD.....	100
3	DE VOLLEDIGHEID	101
4	DE PERIODICITEIT	102
5	DE VERGELIJKBAARHEID	102
6	HET COMPENSATIEVERBOD	103
6.1	Beginsel.....	103
6.2	De wettelijke schuldvergelijking.....	103

6.3	Andere gevallen van compensatie	104
6.4	Toepassing van het compensatieverbod	104
7	HET MATCHING PRINCIPLE	105
8	HET VOORZICHTIGHEIDSBEGINSEL.....	106
9	MUNTEENHEID	106
HOOFDSTUK 3		
DE WAARDERINGSREGELS		109
1	INVENTARIS EN WAARDERINGSREGELS	110
2	VASTSTELLING VAN DE WAARDERINGSREGELS.....	110
3	AFWIJKING VAN DE VASTGELEGDE WAARDERINGSREGELS.....	111
4	CONTINUÏTEIT VAN DE WAARDERINGSREGELS.....	111
5	INDIVIDUELE WAARDERING	112
6	VOORZICHTIGHEID, OPRECHTHEID EN GOEDE TROUW	112
7	WAARDERINGEN BIJ DISCONTINUÏTEIT	113
HOOFDSTUK 4		
DE WAARDERINGSBEGINSELEN		115
1	AANSCHAFFINGSWAARDE.....	116
1.1	Beginsel.....	116
1.2	Aanschaffingsprijs.....	116
1.3	Vervaardigingsprijs.....	117
1.4	Intercalaire intresten	117
1.5	Inbrengwaarde	118
1.6	Goederen verkregen tegen betaling van een lijfrente	119
2	MARKTWAARDE.....	119
HOOFDSTUK 5		
AFSCHRIJVINGEN.....		121
1	ALGEMEEN	122
1.1	Omschrijving in het jaarrekeningenrecht	122

1.2	Fiscale wetgeving	122
1.3	Algemene waarderingsbepalingen	123
1.4	Bijzondere regels betreffende afschrijvingen.....	124
1.5	Waarderingsregels.....	124
1.6	Rekeningenstelsel.....	124
2	AFSCHRIJVINGSMETHODEN	124
2.1	Algemeen.....	124
2.2	Lineaire afschrijvingen.....	125
2.2.1	Afschrijving volgens tijdseenheden	125
2.2.2	Afschrijving volgens bedrijfsdrukke	125
2.2.3	Afschrijving volgens de gemengde bedrijfsdrukke	125
2.3	Degressieve afschrijvingen	126
2.3.1	Algemeen	126
2.3.2	Boekhoudkundige degressieve afschrijvingen.....	126
2.3.3	Fiscale degressieve afschrijvingen	126
2.4	Andere methoden.....	127
3	AFSCHRIJVINGEN IN DE RESULTATENREKENING	128
3.1	Toevoeging aan afschrijvingen.....	128
3.1.1	Afschrijvingen als recurrente bedrijfskosten	128
3.1.2	Afschrijvingen als niet-recurrente bedrijfskosten	128
3.2	Terugneming van afschrijvingen	128
4	AFSCHRIJVINGEN OP OPRICHTINGSKOSTEN	129
5	AFSCHRIJVINGEN OP IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	129
6	AFSCHRIJVINGEN OP MATERIËLE VASTE ACTIVA.....	130
6.1	Algemeen.....	130
6.2	Buiten gebruik gestelde materiële vaste activa.....	130
7	AFSCHRIJVINGEN VAN VASTE ACTIVA MET BEPERKTE LEVENSDUUR DIE ZIJN VERWORVEN VOOR EEN PRIJS DIE (DEELS) BESTAAT UIT EEN VARIABEL GEDEELTE.....	130
8	AFSCHRIJVINGEN OP GEHERWAARDEERDE MATERIËLE VASTE ACTIVA	131
9	DISCONTINUÏTEIT VAN DE VENNOOTSCHAP OF VAN EEN BEDRIJFSONDERDEEL.....	132
10	VERSCHIL TUSSEN ECONOMISCHE EN FISCALE AFSCHRIJVINGEN.....	132
10.1	Snellere economische dan fiscale afschrijvingen	132
10.2	Snellere fiscale dan economische afschrijvingen	133
11	AFSCHRIJVING OP BIJKOMENDE KOSTEN	133

12	TOELICHTING	134
13	VENNOOTSCHAPSRECHT	134
HOOFDSTUK 6		
WAARDEVERMINDERINGEN		135
1	OMSCHRIJVING	136
2	ALGEMENE WAARDERINGSBEGINSELEN	136
3	REKENINGENSTELSEL	137
4	ONDERSCHIED TUSSEN BESTEDING EN TERUGNEMING VAN WAARDE- VERMINDERINGEN	137
5	WAARDEVERMINDERINGEN OP IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	138
6	WAARDEVERMINDERINGEN OP MATERIËLE VASTE ACTIVA	139
7	WAARDEVERMINDERINGEN OP FINANCIËLE VASTE ACTIVA	140
8	WAARDEVERMINDERINGEN OP VORDERINGEN	140
9	WAARDEVERMINDERINGEN OP VOORRADEN	141
10	WAARDEVERMINDERINGEN OP BESTELLINGEN IN UITVOERING	142
11	WAARDEVERMINDERINGEN OP GELDBELEGGINGEN EN LIQUIDE MIDDE- LEN	143
HOOFDSTUK 7		
VOORZIENINGEN		145
1	OMSCHRIJVING	146
2	ALGEMENE WAARDERINGSBEPALINGEN	147
3	TEGENPOSTEN VAN DE BALANSREKENINGEN ‘VOORZIENINGEN’	148
4	VOORZIENINGEN NAAR AANLEIDING VAN EEN VERWERVING TEGEN LIJFRENTE	148
5	VOORZIENINGEN OP BESTELLINGEN IN UITVOERING	150

6	VOORZIENINGEN VERBONDEN AAN DE VERKOOP VAN GOEDEREN OF DE LEVERING VAN DIENSTEN	151	
7	VOORZIENING NIET-OPGEVRAAGD GEDEELTE VAN AANDELEN	152	
8	BEDRAG VAN DE VOORZIENING VOOR PENSIOENEN EN WERKLOOSHEID MET BEDRIJFSTOESLAG.....	152	
9	VOORZIENINGEN VOOR BEZOLDIGINGEN BIJ VOLLEDIGE OF GEDEELTELIJKE VRIJSTELLING VAN TE LEVEREN ARBEIDSPRESTATIES.....	153	
10	VOORZIENING VOOR AFVALSTOFFEN	153	
11	VOORZIENING VOOR MILIEUVERPLICHTINGEN	153	
12	AANDELENOPTIEPLANNEN	154	
HOOFDSTUK 8			
VERRICHTINGEN IN VREEMDE VALUTA			157
1	INLEIDING	158	
2	TERMINOLOGIE – OMSCHRIJVINGEN	158	
3	PROBLEEMSTELLING	159	
4	BOEKING VAN DEVIEZENVERRICHTING	161	
4.1	Algemeen	161	
4.2	Omrekeningskoers	162	
4.3	Verrichtingen waaruit monetaire posten in deviezen ontstaan.....	163	
4.3.1	Niet-monetaire activa.....	163	
4.3.2	Monetaire activa en passiva.....	163	
4.4	Betaling van schulden en inning van vorderingen in vreemde valuta	164	
4.4.1	Algemeen	164	
4.4.2	Omrekeningskoers	164	
4.4.3	Boeking van de wisselresultaten	165	
4.5	Waardeverminderingen op monetaire activa in deviezen en regularisering van monetaire posten in deviezen	166	
4.5.1	Waardeverminderingen op monetaire activa in deviezen.....	166	
4.5.2	Over te dragen (overgedragen) resultaten – pro rata's.....	166	
5	BOEKING VAN WISSELVERRICHTINGEN	166	
5.1	Algemeen	166	
5.2	Contantwisselverrichtingen	166	
5.2.1	Wisselverrichtingen vreemde valuta's tegen euro.....	166	
5.2.2	Verrichtingen deviezen tegen deviezen	167	

5.3	Termijnwisselverrichtingen.....	168
5.3.1	Algemeen.....	168
5.3.2	Vereenvoudigde boekingswijze.....	169
5.3.3	Exhaustieve boekingswijze.....	171
6	WISSELRISICO EN WISSELRISICODEKKING.....	173
6.1	Wisselrisico.....	173
6.2	Wisselrisicodekking.....	173
6.2.1	Algemeen.....	173
6.2.2	Specifieke dekkingsverrichtingen.....	174
6.2.3	Niet-specifieke wisselrisicodekkingsverrichtingen: het in evenwicht brengen van de wisselpositie.....	174
6.3	Niet-samenvallende vervaldagen.....	174
7	DEVIEZENVERRICHTINGEN WAARAAN EEN SPECIFIEKE DEKKINGSVERRICHTING IS VERBONDEN.....	176
8	WAARDERING AAN HET EINDE VAN HET BOEKJAAR VAN NIET SPECIFIEK GEDEKTE TEGOEDEN EN VERPLICHTINGEN IN DEVIEZEN.....	177
8.1	Waardering.....	177
8.2	Verwerking van omrekeningsverschillen.....	178
8.3	Integrale inresultaatneming van omrekeningsverschillen aan het einde van het boekjaar.....	183
9	RISICO'S VERBONDEN AAN WISSELPOSITIES.....	184
 HOOFDSTUK 9		
	OPRICHTING EN OPRICHTINGSKOSTEN.....	187
1	OPRICHTING.....	188
1.1	Vorbereidende studie.....	188
1.2	Oprichtingsakte.....	188
1.2.1	Vorm van de oprichtingsakte.....	188
1.2.2	Registratie.....	188
1.2.3	Neerlegging van de oprichtingsakte.....	189
1.3	Verkrijging van de rechtspersoonlijkheid.....	189
1.4	Vennootschapsdossier – verenigingsdossier.....	189
1.5	Inschrijving in het rechtspersonenregister.....	189
2	OPRICHTINGSKOSTEN.....	189
2.1	Omschrijving.....	189
2.2	Kosten bij oprichting of kapitaalverhoging.....	190
2.3	Herstructureringskosten.....	190
2.4	Afschrijving van de oprichtingskosten.....	191
2.5	Bij stopzetting en vennootschappen in moeilijkheden.....	192
2.6	Directe boeking op de resultatenrekening.....	192

3	TOELICHTING	193	
4	VENNOOTSCHAPSRECHT.....	193	
HOOFDSTUK 10			
IMMATERIËLE VASTE ACTIVA			195
1	OMSCHRIJVING	196	
2	AANSCHAFFINGSWAARDE.....	196	
3	KOSTEN VAN ONDERZOEK EN ONTWIKKELING	196	
4	SOFTWARE.....	198	
4.1	Begrip	198	
4.2	De activering van software-uitgaven.....	198	
4.3	Toepassingssoftware bestemd voor intern gebruik, verworven bij derden.....	199	
4.3.1	Standaardsoftware	199	
4.3.2	Specifieke software.....	199	
4.4	Toepassingssoftware bestemd voor commercialisatie, verworven bij derden.....	199	
4.5	Door de onderneming zelf ontwikkelde toepassingssoftware bestemd voor intern gebruik	200	
4.6	Door de onderneming zelf ontwikkelde toepassingssoftware bestemd voor commercialisatie.....	201	
4.6.1	Ten behoeve van derden ontwikkelde specifieke software.....	201	
4.6.2	Intern ontwikkelde standaardsoftware	201	
5	KOSTEN VERBONDEN AAN EEN WEBSITE	202	
6	AUDIOVISUELE WERKEN.....	203	
6.1	Productie van films.....	203	
6.2	Verwerving van films	204	
7	ONTGINNINGSGRONDEN.....	205	
8	BROEIKASGASEMISSIERECHTEN	205	
9	HERWAARDERINGEN	205	
10	AFSCHRIJVINGEN	205	
11	WAARDEVERMINDERINGEN	206	
12	TOELICHTING	206	
13	VENNOOTSCHAPSRECHTELIJKE ASPECTEN.....	207	

HOOFDSTUK 11		
	MATERIËLE VASTE ACTIVA	209
1	OMSCHRIJVING	210
2	ONDERSCHEID MET VOORRADEN	210
2.1	Reserveonderdelen voor machines	210
2.2	Ontginningsgronden	211
2.3	Toonzaalmateriaal	212
2.4	Dieren.....	212
2.5	Terreinen en gebouwen	212
2.6	Kijkwoningen	213
2.7	Bebost terrein	213
3	AANSCHAFFINGSWAARDE.....	213
4	TIJDSTIP VOOR HET BOEKEN VAN DE KOOP-VERKOOPOVEREENKOMST VAN EEN ONROEREND GOED	214
5	HERWAARDERINGEN	215
6	AFSCHRIJVINGEN	215
6.1	Algemeen	215
6.2	Afschrijving van de bijkomende kosten	215
6.3	Afschrijving van bebouwde terreinen.....	216
6.4	Afschrijvingen bij buitengebruikstelling van vaste activa	216
7	WAARDEVERMINDERINGEN.....	217
8	REALISATIE VAN VASTE ACTIVA	217
9	SALE AND LEASE BACK	218
10	OVERDRACHT VAN ZAKELIJKE RECHTEN.....	218
HOOFDSTUK 12		
	LEASINGOVEREENKOMSTEN EN SOORTGELIJKE VERRICHTINGEN	221
1	BEGRIPSOMSCHRIJVING	222
2	HET BEGRIP “GEÏNVESTEERD KAPITAAL” BIJ ROERENDE EN ONROERENDE LEASING.....	223
3	INTEGRALE WEDERSAMENSTELLING VAN HET KAPITAAL BIJ ROERENDE LEASING.....	224

4	INTEGRALE WEDERSAMENSTELLING VAN HET KAPITAAL BIJ ONROERENDE LEASING	225
5	BOEKHOUDKUNDIGE VERWERKING	226
6	VERSCHIL TUSSEN HUUROVEREENKOMSTEN EN LEASING.....	227
7	LEASING OP ONROERENDE GOEDEREN	227
8	ANDERE GEBRUIKSRECHTEN OP LANGE TERMIJN OP ONROERENDE GOEDEREN	229
9	LEASING OP ROERENDE GOEDEREN.....	229
10	BOEKING BIJ DE LEASINGGEVER.....	232
11	SALE AND LEASE BACK	233
	HOOFDSTUK 13	
	FINANCIËLE VASTE ACTIVA	235
1	CLASSIFICATIE	236
2	AANDELEN	236
2.1	Aanschaffingswaarde – Algemene voorschriften	236
2.2	Niet volledig volgestorte aandelen.....	238
2.3	Aanschaffingswaarde bestaande uit verschillende elementen	239
2.4	Aanschaffingswaarde met prijstoeslag	240
2.5	Toerekening door de aandeelhouder van een terugbetaling van kapitaal of een uitgiftepremie of van een uitkering van reserves.....	240
2.6	Op welk moment kan de genietter van een dividend dit als opbrengst boeken?	242
2.7	Inschrijvingsrechten en verwerving van aandelen door middel van inschrijvingsrechten	243
2.8	Waardeverminderingen	243
2.9	Voorzieningen.....	244
2.10	Vervreemding van effecten.....	244
3	VORDERINGEN	245
4	OBLIGATIELENINGEN IN PORTEFEUILLE.....	245
5	BORGTOCHTEN BETAALD IN CONTANTEN.....	246

HOOFDSTUK 14		
VOORRADEN EN BESTELLINGEN IN UITVOERING		247
1	VOORRADEN.....	248
1.1	Algemene beginselen.....	248
1.2	Tijdstip van activering.....	249
1.3	Waarderingsbeginselen	249
1.3.1	Grond- en hulpstoffen (grondstoffen, verbruiksgoederen en hulpstoffen).....	250
1.3.2	Handelsgoederen	251
1.3.3	Gereed product (voorraadproductie)	251
1.3.4	Goederen in bewerking (voorraadproductie).....	253
1.4	Voorraden waarvan de aankoopprijs in vreemde valuta is uitgedrukt	253
1.5	Marktwaarde	254
1.5.1	Grond- en hulpstoffen (grondstoffen, verbruiksgoederen en hulpstoffen).....	254
1.5.2	Handelsgoederen	254
1.5.3	Gereed product (voorraadproductie)	254
1.5.4	Goederen in bewerking (voorraadproductie).....	255
1.5.5	Boekhoudkundige verwerking.....	255
1.6	Forfaitaire waardering.....	256
1.7	Waardering van voorraden op grond van de verkoopprijs	256
1.8	Waardering van voorraden: gezamenlijke aankoop en doorverkoop per stuk	257
1.9	Toerekening van debetrente	257
1.10	Waardeverminderingen	257
2	BESTELLINGEN IN UITVOERING.....	258
2.1	Begrip en boeking.....	258
2.2	Waarderingsbeginselen	259
2.3	Alternatieve voorstellingswijze in de jaarrekening	260
2.4	Toerekening van debetrente	261
2.5	Toerekening van creditrente.....	261
2.6	Waardeverminderingen	262
2.7	Voorzieningen	263
2.8	Toelichting	264
HOOFDSTUK 15		
VORDERINGEN		265
1	REKENINGENSTELSEL	266
2	WAARDERING VAN DE VORDERINGEN.....	266
2.1	Algemeen	266
2.2	Bepaalde vorderingen betaalbaar op meer dan één jaar.....	266
2.3	Waardeverminderingen	267
2.4	Realisatie van vorderingen	268
2.5	Disconteren van een vordering.....	269

2.6	Factoring	269
2.6.1	Begrip	269
2.6.2	Boekhoudkundige verwerking bij de onderneming (leverancier).....	270
3	VORDERINGEN GEDEKT DOOR EEN KREDIETVERZEKERING.....	271
3.1	Boeking van de verkoopfactuur.....	272
3.2	Overboeking naar dubieuze debiteuren	272
3.3	Boeking van de waardevermindering.....	272
3.4	Afwikkeling van de vordering.....	272
3.4.1	De klant betaalt daadwerkelijk niets	272
3.4.2	De klant betaalt 605 EUR (incl. btw); de onderneming vermoedt van de klant verder niets meer te zullen ontvangen	273
4.	EINDEJAARSVERRICHTINGEN.....	273
HOOFDSTUK 16		
GELDBELEGGINGEN EN LIQUIDE MIDDELEN		
		275
1	ALGEMEEN	276
2	WAARDEVERMINDERINGEN	276
3	EIGEN EFFECTEN	277
3.1	Algemeen	277
3.2	Dividenden verbonden aan eigen aandelen	277
3.3	Toelichting en jaarverslag.....	277
4	AANDELEN EN GELDBELEGGINGEN ANDERE DAN VASTRENTENDE BELEGGINGEN.....	277
4.1	Inhoud.....	277
4.2	Aanschaffingswaarde.....	278
4.3	Vervreemding van effecten.....	278
5	VASTRENTENDE EFFECTEN	278
5.1	Rekeningenstelsel.....	278
5.2	Boeking bij de koper	279
5.2.1	Aankoop bij de uitgifte.....	279
5.2.2	Verkoop van effecten.....	279
5.2.3	Inventaris en jaarafsluiting	280
5.2.4	Prorata intresten	280
5.2.5	Omrekening vreemde valuta.....	280
5.2.6	Verschil tussen de uitgifteprijs en de terugbetalingswaarde	282
5.2.7	Aankoop na de uitgifte.....	282
6	TE INCASSEREN VERVALLEN WAARDEN	283

7	KREDIETINSTELLINGEN EN KASSEN.....	283
7.1	Uitgegeven cheques	283
7.2	Uitgeschreven overschrijvingen.....	285
7.3	Overboeking bij jaarafsluiting.....	285
7.4	Compensatie van banksaldi	285
7.5	Betaal- en kredietkaarten bij de ontvanger van de betaling.....	286
7.6	Omrekening vreemde valuta.....	286
7.7	Inpandgeving van geldbeleggingen	287

HOOFDSTUK 17

HERWAARDERINGSMEERWAARDEN.....	289
---------------------------------------	------------

1	BEGRIPSOMSCHRIJVING	290
2	VOORWAARDEN	290
2.1	De actiefgebonden nuttigheidsvoorwaarde	291
2.2	De algemene rentabiliteitsvoorwaarde	291
3	VERANTWOORDING	292
4	MOET ER REKENING WORDEN GEHOUDEN MET BELASTINGEN?	292
5	AFSCHRIJVINGEN	293
6	VERDERE BEHANDELING VAN DE HERWAARDERINGSMEERWAARDEN.....	294
7	ONTERECHT GEBOEKTE HERWAARDERINGSMEERWAARDE	295
8	BIJ EEN LATERE VERKOOP.....	295
9	VENNOOTSCHAPSRECHT.....	296

HOOFDSTUK 18

SUBSIDIES	297
------------------------	------------

1	TIJDSTIP WAAROP EEN SUBSIDIE MOET WORDEN GEBOEKT.....	298
2	KAPITAALSUBSIDIES.....	298
2.1	Begripsomschrijving	298
2.2	Boekhoudkundige verwerking.....	299
2.2.1	Kapitaalsubsidies toegekend op niet-afschrijfbaar vaste activa	300
2.2.2	Realisatie van het vast actief.....	301
2.3	Taxshelter in hoofde van de productievennootschap	301
3	DE INTRESTSUBSIDIES	301

3.1	Begripsomschrijving	301
3.2	Boekhoudkundige verwerking.....	301
4	SUBSIDIES VOOR KOSTEN VAN ONDERZOEK EN ONTWIKKELING	302
5	OVERIGE FINANCIËLE SUBSIDIES.....	303
6	EXPLOITATIESUBSIDIES.....	303
6.1	Begripsomschrijving	303
6.2	Boekhoudkundige verwerking.....	304
7	TERUGBETALING VAN SUBSIDIES.....	304
7.1	Terugbetaling van kapitaal- en intrestsubsidies.....	304
7.2	Terugbetaling van subsidies voor kosten van onderzoek en ontwikkeling.....	305
8	VENNOOTSCHAPSRECHT	305
HOOFDSTUK 19		
UITGEGEVEN OBLIGATIELENINGEN		
		307
1	ALGEMEENHEDEN	308
1.1	Belang van de obligatieleningen	308
1.2	De plaatsing.....	308
1.3	De uitgifteprijs.....	309
1.4	De rente.....	309
1.5	De munteenheid	310
1.6	Waarborgen	310
1.7	De terugbetalingsprijs.....	310
1.8	De terugbetalingsmodaliteiten.....	310
2	BIJ DE EMITTENT	311
2.1	Uitgiftekosten	311
2.2	Plaatsing van de obligatielening.....	311
2.2.1	Plaatsing door conversie van schulden	312
2.3	Boeking bij de jaarafsluiting.....	312
2.4	Boeking bij de uitbetaling van de rente	313
2.5	Verjaarde coupons	313
2.6	Aflossing van de lening.....	313
2.6.1	Terugbetaling in eenmaal	313
2.6.2	Aflossing door inkoop.....	314

HOOFDSTUK 20		
SCHULDEN		317
1	REKENINGENSTELSEL	318
1.1	Overbruggingskrediet	318
1.2	Wentelkredieten	318
2	WAARDERING VAN SCHULDEN	319
2.1	Algemeen	319
2.2	Bepaalde schulden betaalbaar op meer dan één jaar	319
3	BOEKHOUDKUNDIGE VERWERKING VAN BETWISTE SCHULDEN	320
4	SCHULDEN IN HET KADER VAN EEN GERECHTELIJKE REORGANISATIE	320
5	VERJAARDE SCHULDEN	320
6	EINDEJAARSVERRICHTINGEN	321
HOOFDSTUK 21		
OMZET EN ANDERE BEDRIJFSOPBRENGSTEN		323
1	BEGRIPPEN	324
1.1	Omzet	324
1.2	Andere bedrijfsopbrengsten	324
1.3	Niet-recurrente bedrijfsopbrengsten	325
1.4	Verzekeringsvergoedingen	326
2	OVEREENKOMSTEN MET IN DE TIJD GESPREIDE PRESTATIES	326
3	REALISATIETIJDSTIP VAN DE OMZET	328
4	OMZET VAN TUSSENPERSONEN	329
5	OMZET VAN EEN FRANCHISENEMER	330
6	RECYCLAGEBIJDRAGEN	331
7	GEPRODUCEERDE VASTE ACTIVA	331
HOOFDSTUK 22		
AANKOPEN VAN HANDELSGOEDEREN, GROND- EN HULPSTOFFEN		333
1	DEFINITIE	334
2	VOORRANG OP DE BOEKING ONDER VOORRADEN	334

3	ONDERSCHEID MET 'DIENSTEN EN DIVERSE GOEDEREN'.....	334
4	ONDERSCHEID TUSSEN DE REKENINGEN 602, 603 EN 61.....	335
5	WAARDERING.....	336
6	BOEKING BIJ AANKOOP.....	336
7	AANKOOP VAN ONROERENDE GOEDEREN BESTEMD VOOR VERKOOP.....	336
8	VERWERVING VAN HANDELSGOEDEREN OM NIET.....	337
9	RECHTEN TOT VERTONING VAN FILMS.....	337
HOOFDSTUK 23		
DIENSTEN EN DIVERSE GOEDEREN		339
1	DEFINITIE.....	340
2	ONDERSCHEID MET 'AANKOPEN EN VOORRADEN'	340
3	MANAGEMENT FEES.....	340
4	VERZEKERING BURGERLIJKE AANSPRAKELIJKHEID	341
5	BEZOLDIGING BEDRIJFSLEIDERS.....	341
HOOFDSTUK 24		
PERSONEELSKOSTEN.....		343
1	BEGRIP.....	344
2	LOONVERWERKING.....	344
3	VAKANTIEGELD.....	346
3.1	Algemeen.....	346
3.2	Berekening van het geraamde vakantiegeld.....	346
3.3	Werknemer uit dienst.....	347
3.4	Het boekjaar stemt niet overeen met het kalenderjaar.....	347
3.4.1	Arbeiders	347
3.4.2	Bedienden.....	348
4	EINDEJAARSPREMIE.....	348
4.1	Algemeen.....	348
4.2	Bedienden.....	349
4.3	Arbeiders	349

5	VOORDELEN VAN ALLE AARD	350
5.1	Algemeen beginsel inzake de boekhoudkundige verwerking	350
5.2	Voordelen van alle aard opgenomen in de loonverwerking	350
6	MAALTIJDCHEQUES	351
6.1	Algemeen	351
6.2	Aankoop van cheques	351
6.3	Loonverwerking.....	352
7	GROEPSVERZEKERINGEN.....	353
8	WERKLOOSHEID MET BEDRIJFSTOESLAG	353
9	ARBEIDSONGEVALLENVERZEKERING	353
10	ANDERE PERSONEELSKOSTEN.....	354
11	VOLLEDIGE OF GEDEELTELIJKE VRIJSTELLING VAN TE LEVEREN ARBEIDS- PRESTATIES.....	354
12	DE VERMINDERING VAN BEDRIJFSVOORHEFFING TEN GUNSTE VAN DE WERKGEVER	355
13	DE BOEKHOUDKUNDIGE VERWERKING VAN LOONTUSSENKOMST DOOR DE OVERHEID IN HOOFDE VAN DE WERKGEVER	355
14	AANDELENOPTIEPLANNEN	356
 HOOFDSTUK 25		
	BOEKINGEN M.B.T. VOORDELEN VAN ALLE AARD	357
1	INLEIDING	358
1.1	Wetboek van inkomstenbelastingen	358
1.2	Sociale zekerheid	359
2	VERWERKING IN DE BOEKHOUDING.....	359
2.1	Boeking van de kosten	359
2.2	Boeking van het voordeel	359
 HOOFDSTUK 26		
	DE REALISATIE VAN ACTIVA.....	361
1	INLEIDING	362
2	REKENINGENSTELSEL	362

3	TIJDSTIP VAN REALISATIE	362	
4	SALE AND LEASE BACK	363	
5	REALISATIEMEERWAARDE MET TIJDELIJKE FISCALE VRIJSTELLING	364	
6	OVERDRACHT VAN DE BLOTE EIGENDOM VAN EEN ONROEREND GOED DAT DE ONDERNEMING IN VOLLE EIGENDOM BEZIT	365	
7	HET CERTIFICEREN VAN AANDELEN EN ANDERE EFFECTEN	365	
8	DIEFSTAL OF Vernietiging van een vast activum	366	
HOOFDSTUK 27			
BELASTINGEN EN UITGESTELDE BELASTINGEN			369
1	BELASTINGEN IN DE RESULTATENREKENING	370	
2	BELASTINGEN OP HET RESULTAAT	371	
2.1	Algemene beginselen.....	371	
2.2	Voorafbetalingen en gestorte voorheffingen	371	
2.3	Geraamde belastingen.....	371	
2.3.1	Geraamde belastingen op het resultaat van het boekjaar.....	372	
2.3.2	Geraamde belastingen lager dan de voorafbetalingen.....	372	
2.3.3	Overdracht van voorafbetalingen naar het volgende jaar	372	
2.4	Boekingen bij ontvangst van het aanslagbiljet	374	
2.4.1	De geraamde belastingen zijn te laag.....	374	
2.4.2	De geraamde belastingen zijn te hoog.....	374	
2.4.3	De geactiveerde voorafbetalingen zijn te hoog.....	374	
2.5	Belastingsupplementen op vorige boekjaren	375	
2.5.1	Bijkomende aanslag gevolg van een rechtzetting door de Administratie	375	
2.5.2	Geraamd bedrag van belastingsupplementen.....	375	
2.6	Vennootschappen in vereffening	375	
3	FISCALE VOORZIENINGEN.....	375	
3.1	Rekeningen.....	375	
3.2	Voorbeeld.....	376	
3.2.1	De aangelegde voorziening is ontoereikend.....	376	
3.2.2	De aangelegde voorziening is te hoog.....	376	
4	BEDRIJFSBELASTINGEN	376	
5	BETWISTE BELASTINGEN	377	
6	INTRESTEN OP BELASTINGSCHULDEN.....	378	

7	UITGESTELDE BELASTINGEN.....	379
7.1	Uitgestelde belastingen op kapitaalsubsidies	379
7.2	Uitgestelde belastingen op gerealiseerde meerwaarden	380
7.3	Wijziging van de fiscale toestand.....	380
8	VOORLOPIGE BELASTINGVRIJSTELLING.....	380
9	LATENTE BELASTINGEN IN DE TOELICHTING VAN HET VOLLEDIG SCHEMA	381

HOOFDSTUK 28

	RESULTAATVERWERKING	383
1	ALGEMENE BEGINSELEN	384
1.1	Balans na toewijzing.....	384
1.2	Samenstelling van het te bestemmen resultaat	384
1.3	Samenstelling van het te verwerken bedrag.....	385
1.4	Beperkingen	385
2	DE VERWERKING	385
2.1	Toekenningen aan het eigen vermogen	385
2.2	Onttrekkingen aan het eigen vermogen	386
2.3	Over te dragen resultaat.....	386
2.4	Uitkeringen.....	386
2.5	Tussenkost in het verlies.....	387
3	AFSLUITING VAN DE BOEKHOUDING	387
4	WIJZIGING VAN DE RESULTAATVERWERKING.....	387
5	MUTATIES BINNEN HET EIGEN VERMOGEN	388
5.1	Mutaties binnen het eigen vermogen met tegenboeking in een balanspost.....	388
5.2	Mutaties binnen het eigen vermogen met tegenboeking in een resultatenrekening.....	389
5.3	Mutaties binnen het eigen vermogen met tegenboeking in een of meer posten van de resultatenverwerking.....	389

HOOFDSTUK 29

	DE JAARREKENING	391
1	ALGEMEEN	392
1.1	Inleiding.....	392
1.2	Inventaris	392
1.3	Van inventaris tot jaarrekening.....	393
1.4	Algemene beginselen betreffende de jaarrekeningen	393
1.5	Structuur van de jaarrekening.....	394

1.5.1	Bestanddelen van de jaarrekening.....	394
1.5.2	Vergelijkende gegevens	395
2	VAN VOORBEREIDING TOT GOEDKEURING.....	395
2.1	Vaststelling van de jaarrekening	395
2.2	Controle van de jaarrekening.....	395
2.3	Algemene vergadering	396
3	VORM VAN DE JAARREKENING.....	396
3.1	Vennootschappen die geen gebruik maken van de gestandaardiseerde schema's	396
3.1.1	Vennootschappen met een bijzondere aard van activiteit.....	396
3.1.2	Bepaalde zeer kleine vennootschappen	397
3.2	Microschema.....	397
3.2.1	Toepassingsgebied	397
3.2.2	Het schema	398
3.3	Verkort schema	398
3.3.1	Toepassingsgebied	398
3.3.2	Het schema	398
3.3.3	Bijkomende vermeldingen in de toelichting.....	399
3.4	Volledig schema	400
3.4.1	Toepassingsgebied	400
3.4.2	Het schema	401
3.4.3	Bijkomende vermeldingen in de toelichting.....	401
3.5	Bijkomende vermeldingen in uitvoering van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.....	401
3.5.1	Gemeenschappelijke vermeldingen.....	401
3.5.2	Specifieke vermeldingen voor kleine vennootschappen vrijgesteld van de verplichting om een jaarverslag op te stellen	402
4	SANCTIES	402

HOOFDSTUK 30

HET JAARVERSLAG VAN VENNOOTSCHAPPEN..... 403

1	TOEPASSINGSGEBIED	404
2	VERPLICHTE INHOUD VAN HET JAARVERSLAG.....	404
2.1	Artikel 3:6, § 1 WVV.....	404
2.1.1	Een overzicht van de ontwikkeling van het bedrijf en een beschrijving van de risico's en onzekerheden	405
2.1.2	Belangrijke gebeurtenissen die na het einde van het boekjaar hebben plaatsgevonden.....	406
2.1.3	De ontwikkeling van de vennootschap (vooruitzichten)	407
2.1.4	Werkzaamheden op het gebied van onderzoek en ontwikkeling.....	407
2.1.5	Het bestaan van bijkantoren.....	407
2.1.6	Belangrijke verliezen	408

2.1.7	Gebruik van financiële instrumenten	408
2.1.8	Auditcomité	408
2.2	Andere bepalingen in het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.....	409
2.3	Bepalingen eigen aan genoteerde vennootschappen	409
2.4	Aanvullende verslaggeving door zeer grote vennootschappen	409
2.5	Het verslag van betalingen aan overheden	409

HOOFDSTUK 31

DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING EN HET JAARVERSLAG

411

1	VENNOOTSCHAPPEN MET EEN COMMISSARIS	412
1.1	Opdracht van de commissaris.....	412
1.2	Toepassingsgebied	412
1.3	Controle van de jaarrekening.....	413
1.4	Commissarisverslag.....	414
1.5	Bestemming van het commissarisverslag.....	415
1.6	Afsluiting van de vereffening	415
2	TOELICHTING	416
3	VENNOOTSCHAPPEN ZONDER COMMISSARIS.....	416
3.1	Controle door de aandeelhouders	416
3.2	Afsluiting van de vereffening	417

HOOFDSTUK 32

DE OPENBAARMAKINGSVERPLICHTINGEN

419

1	NEERLEGGING BIJ DE NBB.....	420
1.1	Inleiding.....	420
1.2	Toepassingsgebied	420
1.3	Neer te leggen documenten.....	420
1.4	Termijn voor de openbaarmaking.....	422
1.5	Vorm van openbaarmaking.....	422
1.6	Taal van de neer te leggen stukken	423
1.7	Kosten van openbaarmaking.....	423
2	NA DE NEERLEGGING	423
2.1	Controle door de NBB	423
2.2	Verbetering van een neergelegde jaarrekening.....	424
2.3	Correctie van een neergelegde jaarrekening.....	424
3	SANCTIES	425
3.1	Burgerlijke sanctie	425
3.2	Gerechtelijke ontbinding	426

3.3	Verhoogde publicatiekosten.....	426
3.4	Doorhaling in de Kruispuntbank van Ondernemingen.....	426
DEEL 3 BIJZONDERE BEPALINGEN VAN DE DIVERSE VENNOOTSCHAPSVORMEN		427
HOOFDSTUK 1 BESLOTEN VENNOOTSCHAP EN COÖPERATIEVE VENNOOTSCHAP		429
1	KENMERKEN VAN DE BV EN DE CV	430
1.1	Gemeenschappelijke aspecten versus voornaamste verschillen.....	430
1.2	Oprichting	431
1.3	De effecten	431
1.3.1	Algemeen	431
1.3.2	Soorten aandelen	432
1.3.3	Overdracht en overgang van aandelen.....	432
1.3.4	Obligaties en inschrijvingsrechten	432
1.4	Het bestuursorgaan	433
1.5	Het dagelijks bestuur	433
1.6	De algemene vergadering	433
2	DE INBRENG.....	434
2.1	Inbreng en aanvangsvermogen	434
2.2	Financieel plan	435
2.3	Volstorting.....	436
2.3.1	Bij de oprichting.....	436
2.3.2	Latere oproepingen indien de initiële inbreng niet volledig werd volgestort.....	437
2.3.3	Register van aandelen.....	438
2.3.4	Gevolgen van niet-volstorting.....	438
2.4	Inbreng in natura	438
2.4.1	Begrip	438
2.4.2	Verslaggeving	439
2.4.3	Volstorting.....	441
3	BIJKOMENDE INBRENGEN EN DE UITGIFTE VAN NIEUWE AANDELEN	442
3.1	Algemeen	442
3.2	Uitgifte van nieuwe aandelen in de BV.....	443
3.2.1	Gemeenschappelijke bepalingen	443
3.2.2	Verantwoording van de uitgifteprijs.....	444
3.3	Converteerbare obligaties en inschrijvingsrechten	444
3.4	Bijkomende inbrengen in geld in de BV.....	445
3.4.1	Voorkeurrecht voor de bestaande aandeelhouders.....	445
3.4.2	Storting van de inbreng in geld.....	446
3.4.3	Volstorting.....	446

3.5	Bijkomende inbrengen in natura in de BV	447
3.5.1	Voorkeurrecht	447
3.5.2	Verslaggeving	447
3.6	Bijkomende inbrengen in de CV	448
3.6.1	Gemeenschappelijke bepalingen	448
3.6.2	Bijkomende inbrengen in geld in de CV	449
3.6.3	Bijkomende inbrengen in natura in de CV	449
4	WIJZIGINGEN IN HET AANDEELHOUDERSBESTAND	449
4.1	Algemeen	449
4.2	Toetreding, overdracht en overgang.....	449
4.3	Uittreding van een aandeelhouder	450
4.4	Uitsluiting van een aandeelhouder	452
5	RESULTAATVERDELING EN UITKERINGEN	453
5.1	Voorstel tot resultaatverdeling	453
5.2	Wijziging door de algemene vergadering van de voorgestelde verdeling.....	453
5.3	Toewijzing van dividenden buiten de jaarlijkse algemene vergadering	454
5.4	Andere uitkeringen.....	455
5.5	Testen en verslaggeving bij de uitkeringen.....	455
6	VERKRIJGING VAN EIGEN EFFECTEN IN DE BV	457
6.1	Algemeen	457
6.2	Voorafgaand besluit van de algemene vergadering.....	458
6.3	Voorwaarden van verkrijging	458
6.4	Onbeschikbare reserve.....	459
6.5	Vervreemding van de eigen aandelen	460
6.6	Rechten verbonden aan de verworven effecten.....	460
6.7	Vernietiging van eigen aandelen of certificaten.....	461
6.8	Financiering van de verkrijging van eigen effecten.....	461
6.9	Te verstrekken inlichtingen	463
6.9.1	Jaarverslag.....	463
6.9.2	Toelichting bij de jaarrekening.....	464
7	ALARMBELPROCEDURE	464
7.1	Wettelijk kader	464
7.2	Boekhoudkundige en financiële aspecten	465
7.3	Mogelijke maatregelen	466
7.4	Te verstrekken inlichtingen	467
7.4.1	Jaarverslag.....	467
7.4.2	Toelichting bij de jaarrekening.....	467

HOOFDSTUK 2		
NAAMLOZE VENNOOTSCHAP		469
1	KENMERKEN VAN DE NV	470
1.1	Belang en algemene kenmerken	470
1.2	Definitie	470
1.3	Oprichting	470
1.4	De effecten	471
1.4.1	Algemeen	471
1.4.2	Soorten aandelen en winstbewijzen	471
1.4.3	Obligaties	472
1.4.4	Inschrijvingsrechten	472
1.4.5	Overdracht en overgang van effecten.....	472
1.5	Het bestuursorgaan	472
1.5.1	De diverse varianten van het bestuursorgaan in een NV	472
1.5.2	Dagelijks bestuur	473
1.6	De algemene vergadering	473
2	HET KAPITAAL	474
2.1	Minimumkapitaal	474
2.2	Financieel plan	474
2.3	Volstorting.....	475
2.3.1	Bij de oprichting.....	475
2.3.2	Register van effecten op naam	476
2.3.3	Latere oproepingen.....	477
2.3.4	Gevolgen van niet-volstorting.....	477
2.4	Inbreng in natura	477
2.4.1	Begrip	477
2.4.2	Verslaggeving	478
2.4.3	Volstorting.....	478
3	QUASI-INBRENG	479
4	HET TOEGESTANE KAPITAAL	481
4.1	Begrip	481
4.2	Beperking in de tijd	482
4.3	Omstandigheden waarbij een beroep mag worden gedaan op het toegestane kapitaal.....	482
4.4	Andere beperkingen	482
4.5	Boekhoudkundige verwerking.....	482
4.6	Vermeldingen in het jaarverslag.....	483
5	KAPITAALVERHOGINGEN EN HET VOORKEURRECHT	483
5.1	Bevoegd orgaan.....	483
5.2	Procedure voor een kapitaalverhoging	483
5.3	Uitgiftepremie	485
5.3.1	Begrip	485

5.3.2	Vennootschapsrechtelijk.....	487
5.3.3	Boekhouding	488
5.4	Uitgifte beneden de fractiewaarde van de bestaande aandelen	488
5.5	Kapitaalverhoging in speciën	489
5.5.1	Voorkeurrecht voor de bestaande aandeelhouders.....	489
5.5.2	Beperking of opheffing van het voorkeurrecht.....	489
5.5.3	Storting in geld.....	490
5.5.4	Minimale volstorting.....	490
5.5.5	Latere volstorting door schuldvergelijking.....	490
5.6	Kapitaalverhoging met inbreng in natura	490
5.6.1	Toegestane kapitaal.....	490
5.6.2	Voorkeurrecht	491
5.6.3	Verslaggeving	491
5.6.4	Volstorting	491
5.7	Kapitaalverhoging door een optioneel dividend (stockdividend).....	491
5.8	Kapitaalverhoging zonder werkelijke inbreng	492
5.8.1	Algemeen	492
5.8.2	Nut van de incorporatie	493
5.8.3	Toegestane kapitaal.....	493
5.8.4	Procedure.....	493
5.8.5	Boekingen	493
5.8.6	Fiscaal.....	494
5.8.7	Toekenning van bonusaandelen	494
5.9	Kapitaalverhoging door conversie van obligaties of uitoefening van inschrijvingsrechten	496
5.10	Kapitaalverhoging ten gunste van het personeel.....	497
6	KAPITAALVERMINDERINGEN.....	498
6.1	Algemeen	498
6.2	Gemeenschappelijke bepalingen	498
6.3	Kapitaalvermindering door terugbetaling aan de aandeelhouders.....	498
6.4	Kapitaalvermindering door gehele of gedeeltelijke vrijstelling tot volstorting.....	499
6.5	Kapitaalvermindering ter aanzuivering van geleden verliezen	500
6.6	Kapitaalvermindering voor het vormen van een reserve om een voorzienbaar verlies te dekken	502
7	OBLIGATIELENINGEN	503
7.1	Algemeen.....	503
7.2	Converteerbare obligaties.....	503
7.3	Uitgifte van converteerbare obligaties.....	504
7.4	Conversie in aandelen.....	504
8	INSCHRIJVINGSRECHTEN	505
8.1	Algemeen.....	505
8.2	Uitoefenprijs	506

8.3	De uitgifte van inschrijvingsrechten	506
8.4	De uitoefening van inschrijvingsrechten.....	506
9	WINSTBEWIJZEN	507
9.1	Algemeen	507
9.2	Winstbewijzen waarop in geld wordt ingeschreven.....	507
9.3	Winstbewijzen waarop niet in geld is ingeschreven.....	508
9.4	Toelichting bij het volledig schema	508
10	RESULTAATVERDELING EN UITKEERBARE WINSTEN	509
10.1	Algemeen	509
10.2	Wettelijke reserve.....	509
10.3	Uitkeerbare winsten.....	511
10.4	Toewijzing van dividenden buiten de jaarlijkse algemene vergadering	513
10.5	Boeking van de schulden voortvloeiend uit de resultaatverdeling	514
10.6	Verjaring van de dividenden	515
10.7	Sancties.....	515
11	INTERIMDIVIDENDEN	516
11.1	Vennootschapsrechtelijk.....	516
11.2	Boekhoudkundige verwerking.....	518
12	VERKRIJGING VAN EIGEN EFFECTEN	519
12.1	Algemeen	519
12.2	Voorafgaand besluit van de algemene vergadering.....	519
12.3	Voorwaarden van verkrijging	520
12.4	Onbeschikbare reserve.....	520
12.5	Vervreemding van de eigen effecten	522
12.6	Rechten verbonden aan de verworven effecten.....	522
12.6.1	Het stemrecht	522
12.6.2	Het dividendrecht.....	522
12.7	Vernietiging van eigen effecten.....	522
12.7.1	Vennootschapsrechtelijk.....	522
12.7.2	Boekhoudkundige verwerking.....	523
12.8	Financiering van de verkrijging van eigen effecten door een derde	523
12.9	Inpandneming van eigen effecten.....	524
12.10	Te verstrekken inlichtingen	524
12.10.1	Jaarverslag.....	524
12.10.2	Toelichting bij de jaarrekening.....	525
13	KRUISPARTICIPATIES.....	525
14	VERLIES VAN HET KAPITAAL (ALARMBELPROCEDURE)	526
14.1	Wettelijk kader	526
14.2	Te verstrekken inlichtingen	527
14.2.1	Jaarverslag.....	527
14.2.2	Toelichting bij de jaarrekening.....	527

HOOFDSTUK 3		
	DE MAATSCHAP	529
1	KENMERKEN	530
1.1	Definitie	530
1.2	Algemene bepalingen	530
2	VENNOOTSCHAPSRECHTELIJKE ASPECTEN	531
3	BOEKHOUDING EN JAARREKENING	531
3.1	Algemeen	531
3.2	Vereenvoudigde boekhouding	532
3.3	Dubbel boekhouden	533
3.4	Jaarrekening	533
4	RESULTAATVERDELING	533
5	ZAAKVOERDER OF VENNOOT VAN EEN MAATSCHAP	534
5.1	Verwerking in de boekhouding van de zaakvoerder	534
5.2	Integratie in de boekhouding van de vennoten	534
HOOFDSTUK 4		
	VENNOOTSCHAP ONDER FIRMA EN COMMANDITAIRE VENNOOTSCHAP	535
1	DEFINITIE EN KENMERKEN	536
1.1	Definitie	536
1.2	Vennoten	536
1.2.1	Vennootschap onder firma	536
1.2.2	Commanditaire vennootschap	536
1.2.3	Gemeenschappelijke bepalingen	537
1.3	Oprichting	537
1.4	Inbreng	537
2	BOEKHOUDING EN JAARREKENING	538
2.1	Boekhouding	538
2.2	Jaarrekening	538
3	RESULTAATVERDELING EN UITKEERBARE WINSTEN	538
3.1	Algemeen	538
3.2	De CommV lijdt verlies	538
3.2.1	Overdracht van het verlies	539
3.2.2	Jaarlijkse verdeling van het resultaat	540
3.3	Cumulatief dividend in de CommV	540
4	JAARVERSLAG	541
5	CONTROLE	541

HOOFDSTUK 5		
HET EUROPEES ECONOMISCH SAMENWERKINGSVERBAND		543
1	ALGEMEEN	544
2	HET EUROPEES ECONOMISCH SAMENWERKINGSVERBAND	544
2.1	Definitie en kenmerken	544
2.2	Oprichting	545
2.3	Resultaatverdeling	545
2.4	Boekhouding	545
2.5	Jaarrekening en jaarverslag.....	545
2.6	Controle	546
3	UITDRUKKING IN DE BOEKHOUDING VAN DE RELATIES TUSSEN DE LEDEN EN HET SAMENWERKINGSVERBAND	546
3.1	Uitdrukking in de boekhouding van het samenwerkingsverband van de relaties met zijn leden.....	546
3.2	Uitdrukking in de boekhouding van de leden van de relaties met het samenwerkings- verband.....	546
HOOFDSTUK 6		
DE EUROPESE VENNOOTSCHAP		549
1	ALGEMEEN	550
1.1	Wettelijk kader	550
1.2	Welke voordelen biedt de oprichting van een SE?.....	550
1.3	Vennootschapsdossier.....	551
2	HET KAPITAAL	551
3	JAARREKENING, GECONSOLIDEERDE JAARREKENING EN CONTROLE HIEROP	551
HOOFDSTUK 7		
DE EUROPESE COÖPERATIEVE VENNOOTSCHAP		553
1	ALGEMEEN	554
1.1	Wettelijk kader	554
1.2	Welke voordelen biedt de oprichting van een SCE?.....	554
1.3	Vennootschapsdossier.....	555
2	HET KAPITAAL	555

3	WETTELIJKE RESERVE.....	556
4	JAARREKENING, GECONSOLIDEERDE JAARREKENING EN CONTROLE HIEROP.....	556
HOOFDSTUK 8		
	DE BIJKANTOREN	557
1	ALGEMEEN	558
1.1	Invalshoeken.....	558
1.2	Het begrip 'bijkantoor'	558
1.3	Gevolgen voor de boekhouding.....	559
2	IN HET BUITENLAND GEVESTIGDE BIJKANTOREN VAN BELGISCHE VEN- NOOTSCHAPPEN.....	560
2.1	Volledigheid van de boekhouding.....	560
2.2	Omrekening van de buitenlandse gegevens	560
2.2.1	Algemeen	560
2.2.2	De monetaire/niet-monetaire methode.....	561
2.2.3	De slotkoersmethode	561
2.2.4	Waarderingsregels.....	561
2.3	Verplichte compensatie.....	561
2.4	Eliminatie van de resultaten gerealiseerd op wederzijdse verkopen.....	562
2.5	Jaarverslag.....	562
3	BIJKANTOREN IN BELGIË VAN BUITENLANDSE VENNOOTSCHAPPEN	562
3.1	Het Wetboek van economisch recht.....	562
3.1.1	Verplichtingen uit het Wetboek van economisch recht.....	562
3.1.2	Inbreng.....	563
3.1.3	Resultaatverwerking.....	563
3.2	Wetboek van vennootschappen en verenigingen.....	565
3.2.1	De jaarrekening.....	565
3.2.2	Bekendmakingen	566
	DEEL 4 REORGANISATIES.....	569
HOOFDSTUK 1		
	FUSIES EN SPLITSINGEN	571
1	INLEIDING	572
2	DEFINITIES	572
2.1	Fusie door overneming.....	572
2.2	Fusie door oprichting.....	573

2.3	Splitsing door overname	574
2.4	Splitsing door oprichting	574
2.5	Gemengde splitsing	575
2.6	Gelijkgestelde verrichtingen	575
2.7	Grensoverschrijdende fusie	576
3	GEMEENSCHAPPELIJKE BEPALINGEN VOOR FUSIES EN SPLITSINGEN	576
3.1	Deelnemende vennootschappen	576
3.2	Rechtsgevolgen van de fusie en splitsing	577
3.3	Tegenwerpelijkheid	578
3.4	Zekerheidstelling	579
3.5	Aansprakelijkheid	580
3.6	Nietigheid	580
3.7	Jaarrekening van de ontbonden vennootschappen	580
4	PROCEDURE	582
4.1	Nationale fusies en splitsingen	582
4.2	Procedure bij grensoverschrijdende fusies	583
5	EIGENSCHAPPEN VAN SPLITSINGEN	584
5.1	Het concept splitsen	584
5.2	Procedure	585
5.2.1	Splitsing van het vermogen	585
5.2.2	Verzaking aan de verslagen	585
5.2.3	Inbreng in natura	586
5.3	Toewijzing van de aandelen	586
6	BOEKHOUDKUNDIGE BEPALINGEN	586
6.1	Algemeen	586
6.2	Continuïteitsbeginsel	587
6.3	Uitzonderingen op de boekhoudkundige continuïteit van de fuserende vennootschappen	589
6.3.1	Eigen aandelen gehouden door de overgenomen vennootschap	589
6.3.2	Kapitaalcorrectie in geval van aandelen met nominale waarde	590
6.3.3	Betaling van een opleg	592
6.3.4	Aandelen van de overgenomen vennootschap gehouden door de overnemende vennootschap	594
6.3.5	Aandelen van de overnemende vennootschap gehouden door de overgenomen vennootschap	600
6.4	Kapitaalsubsidies	603
6.5	Herwaarderingsmeerwaarden	604
6.6	Fusie met een 100% dochter	606
6.7	Eliminatie van wederzijdse relaties tussen fuserende vennootschappen	607
6.8	Specifieke boekhoudkundige aspecten bij splitsingen	608
6.9	Grensoverschrijdende fusies	609

6.9.1	Fusie door overname van een Belgische vennootschap, zonder buitenlandse inrichting, door een vennootschap gevestigd in een andere EU-lidstaat	610
6.9.2	Fusie door overname met een vennootschap gevestigd in een andere EU-lidstaat door een Belgische vennootschap.....	613
6.10	Grensoverschrijdende splitsingen	615
7	BOEKHOUDKUNDIGE VERWERKING BIJ DE AANDEELHOUDERS	615
8	DE PARTIËLE SPLITSING (AFSPLITSING)	616

HOOFDSTUK 2

	INBRENG VAN EEN ALGEMEENHEID OF VAN EEN BEDRIJFSTAK	619
--	--	------------

1	INLEIDING	620
2	DEFINITIES	620
2.1	Inbreng van een algemeenheid	620
2.2	Inbreng van een bedrijfstak.....	621
3	DE VENNOOTSCHAPSRECHTELIJKE PROCEDURE.....	621
3.1	Gemeenschappelijke bepalingen	621
3.1.1	Voorstel van inbreng	621
3.1.2	Algemene vergadering van de verkrijgende vennootschap	622
3.2	Inbreng van een algemeenheid	622
3.3	Inbreng van een bedrijfstak.....	622
4	RECHTSGEVOLGEN EN TEGENWERPELIJKHEID	623
5	BOEKHOUDKUNDIGE VERWERKING	623
5.1	Bij de inbrengende vennootschap.....	623
5.2	Bij de verkrijgende vennootschap(pen).....	623
5.3	Geherwaardeerde activa worden mee ingebracht	624
6	BOEKHOUDKUNDIGE VERWERKING VAN PSEUDOFUSIES.....	626

HOOFDSTUK 3

	OMZETTING	629
--	------------------------	------------

1	VENNOOTSCHAPSRECHTELIJK.....	630
1.1	Begrip	630
1.2	Procedure bij een nationale omzetting van een vennootschap	630
2	BOEKHOUDKUNDIGE ASPECTEN.....	631
2.1	Voorstel tot omzetting.....	631
2.2	Na de omzetting.....	632

HOOFDSTUK 4		
ONTBINDING EN VEREFFENING		633
1	BEGRIPPEN	634
1.1	Ontbinding	634
1.2	Vereffening.....	634
2	PROCEDURE BIJ DE VRIJWILLIGE ONTBINDING	635
2.1	Voorstel tot ontbinding.....	635
2.2	Staat van activa en passiva.....	635
2.3	Controleverslag.....	636
2.4	Algemene vergadering	636
2.5	Enkele gevolgen	636
3	ENKELE AANDACHTSPUNTEN	637
4	ONTBINDING EN VEREFFENING IN ÉÉN AKTE.....	637
5	BOEKHOUDING	638
5.1	Aanpassing van de waarderingsregels.....	638
5.2	Afscheiding van de vereffeningperiode van de vorige	639
5.3	Verslaggeving tijdens de vereffening.....	639
5.4	Voorschotten op vereffening	639
6	JAARAFSLUITING	641
7	RAPPORTERING BIJ DE AFSLUITING VAN DE VEREFFENING	642
HOOFDSTUK 5		
BOEKHOUDKUNDIGE ASPECTEN VAN DE GERECHTELIJKE REORGANISATIE.....		645
1	ALGEMEEN	646
2	BOEKHOUDKUNDIGE ASPECTEN BIJ DE AANVRAAG VAN EEN GERECHTELIJKE REORGANISATIE.....	647
3	DE VENNOOTSCHAP ONDER GERECHTELIJKE REORGANISATIE.....	648
3.1	Jaarrekening en verslagen	648
3.2	Schuldvermindering.....	648
4	GEVOLGEN VOOR DE SCHULDEISERS	650
4.1	Tijdens de opschorting en de uitvoering van het plan	650
4.2	Bij het einde van het reorganisatieplan.....	651
5	BTW-ASPECTEN	651

DEEL 5 DE VERENIGINGEN EN STICHTINGEN	655
HOOFDSTUK 1	
ALGEMENE BEPALINGEN.....	657
1 DE SOORTEN VERENIGINGEN	658
2 ONDERSCHIED MET EEN VENNOOTSCHAP.....	658
HOOFDSTUK 2	
OPRICHTING EN WERKING VAN DE VERENIGINGEN EN STICHTINGEN	661
1 DE VZW	662
1.1 Definitie	662
1.2 Het verwerven van de rechtspersoonlijkheid	662
1.3 De leden	663
1.4 De algemene vergadering	663
1.5 Het bestuursorgaan	664
1.6 Het dagelijks bestuur	665
1.7 De commissaris.....	665
1.8 Aanvaarden van giften	666
2 DE STICHTINGEN.....	666
2.1 Definitie	666
2.2 Soorten stichtingen.....	666
2.2.1 Algemeen.....	666
2.2.2 Omzetting van een private stichting	666
2.3 Het verwerven van de rechtspersoonlijkheid	667
2.4 De leden en de algemene vergadering	668
2.5 Het bestuursorgaan	668
2.6 Wijziging van de statuten	668
2.7 De commissaris.....	668
2.8 Aanvaarden van giften	669
3 DE INTERNATIONALE VERENIGINGEN ZONDER WINSTOOGMERK (IVZW)	669
3.1 Definitie	669
3.2 Het verwerven van de rechtspersoonlijkheid	669
3.3 De leden	670
3.4 De algemene vergadering	670
3.5 Het bestuursorgaan	670
3.6 Wijziging van de statuten	671
3.7 De commissaris.....	671
3.8 Aanvaarden van giften	671

HOOFDSTUK 3		
DE BOEKHOUDING VAN DE VERENIGINGEN EN STICHTINGEN		673
1	ALGEMEEN	674
1.1	Toepassingsgebied en gelijkwaardigheid	674
1.2	Criteria	675
2	DE VEREENVOUDIGDE BOEKHOUDING	676
3	DE BOEKHOUDING VOLGENS DE REGELS VAN HET DUBBEL BOEKHOUDEN..	677
3.1	Algemeen	677
3.2	De minimumindeling van een algemeen rekeningenstelsel	678
3.3	Fondsen van de vereniging of stichting	678
3.4	Bestemde fondsen.....	679
3.5	De boeking van schenkingen, legaten en subsidies.....	679
3.5.1	Schenkingen, legaten en subsidies bedoeld om duurzaam bij te dragen tot de financiering van de vereniging of stichting (rekeningen 10)	679
3.5.2	Kapitaalsubsidies (rekening 15).....	680
3.5.3	Andere schenkingen, legaten en subsidies (rekeningen 73)	680
3.6	Vergoedingen voor vrijwilligerswerk en verenigingswerk	680
3.7	De resultaatverwerking	680
4	SPECIFIEKE BEPALINGEN.....	681
 HOOFDSTUK 4		
DE JAARREKENING, BEGROTING EN JAARVERSLAG VAN DE VERENIGINGEN EN STICHTINGEN.....		683
1	ALGEMEEN	684
2	DE JAARREKENING.....	684
2.1	Algemene verplichting	684
2.2	Jaarrekening van de zeer kleine verenigingen en stichtingen	684
2.2.1	Algemeen	684
2.2.2	Waarderingsregels voor de zeer kleine verenigingen en stichtingen	685
2.2.3	De jaarrekening.....	686
2.3	Jaarrekening van de overige verenigingen en stichtingen	686
2.3.1	Algemeen	686
2.3.2	Waarderingsregels.....	687
2.3.3	De jaarrekening.....	688
2.3.4	Aanpassingen aan de inhoud van bepaalde rubrieken en van definities	688
2.3.6	Overgang van een vereenvoudigde naar een volledige boekhouding en andersom.....	689
3	DE BEGROTING	689

4	HET JAARVERSLAG	690
4.1	Toepassingsgebied	690
4.2	Inhoud.....	691
5	GOEDKEURING VAN DE JAARREKENING	692
5.1	VZW en IVZW	692
5.2	Stichtingen	692
6	BEKENDMAKING.....	692
6.1	Andere dan zeer kleine VZW's, IVZW's en stichtingen.....	692
6.2	Zeer kleine VZW's, IVZW's en stichtingen.....	693
7	SANCTIES BIJ NIET-NEERLEGGING VAN DE JAARREKENING.....	693

Lijst van afkortingen

AR	algemeen rekeningenstelsel
AV	algemene vergadering
BIBF	Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten
BS	Belgisch Staatsblad
btw	belasting op de toegevoegde waarde
BV	besloten vennootschap
BW	Burgerlijk Wetboek
CBN	Commissie voor Boekhoudkundige Normen
Comm.V	commanditaire vennootschap
CV	coöperatieve vennootschap
DBI	definitief belaste inkomsten
EESV	Europees economisch samenwerkingsverband
FOD	Federale Overheidsdienst
FSMA	Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten
IAB	Instituut der Accountants en Belastingconsulenten
IAS	International accounting standards
IBR	Instituut van de Bedrijfsrevisoren
IFRS	International financial reporting standards
IVZW	Internationale vereniging zonder winstoogmerk
ITAA	Institute for Tax Advisors and Accountants; Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants
KB	koninklijk besluit
KB WER	koninklijk besluit van 21 oktober 2018 tot uitvoering van de artikelen III.82 tot en met III.95 van het Wetboek van economisch recht
KB WVV	koninklijk besluit van 29 april 2019 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen
MB	ministerieel besluit
NV	naamloze vennootschap
OESO	organisatie voor economische samenwerking en ontwikkeling
OOB	organisatie van openbaar belang
R&D	research and development (onderzoek en ontwikkeling)
RPR	rechtspersonenregister

RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
SCE	Europese coöperatieve vennootschap
SE	Europese vennootschap
VBS	vennootschap voor beleggingen in schuldvorderingen
VOF	vennootschap onder firma
VRI	vrijgestelde roerende inkomsten
VVPR	verlaagde voorheffing – précompte réduit
VZW	vereniging zonder winstoogmerk
WBTW	Btw-wetboek
WIB	Wetboek van de inkomstenbelastingen
W.Reg.	Wetboek registratierechten
WVV	Wetboek van vennootschappen en verenigingen

Omdat de beroepsbeoefenaars van de boekhouding ook Franstalige teksten behandelen, zowel in de relaties tussen ondernemingen als in publicaties, hebben we het nuttig geacht om de voornaamste Franstalige afkortingen op te nemen, met de vertaling.

AM	arrêté ministériel	MB
AR	arrêté royal	KB
AR CDE	arrêté royal du 21 octobre 2018 portant exécution des articles III.82 à III.95 du Code de droit économique	KB WER
AR CSA	arrêté royal du 29 avril 2019 portant exécution du Code des sociétés et associations	KB WVV
AISBL	association internationale sans but lucratif	IVZW
ASBL	association sans but lucratif	VZW
CC	Code civil	BW
CEnr	Code des droits d'enregistrement	W.Reg.
CIR	Code des impôts sur les revenus	WIB
CNC	Commission des normes comptables	CBN
CPC	Certificat de participation	CPC
CSA	Code des sociétés et des associations	W.Venn.
CTVA	Code de la TVA	WBTW
EIP	entité d'intérêt public	OOB
FSMA	Autorité des services et marchés financiers	FSMA
GEIE	groupement européen d'intérêt économique	EESV
IEC	Institut des Experts comptables et Conseils fiscaux	IAB
IPCF	Institut Professionnel des Comptables et Fiscalistes agréés	BIBF
IRE	Institut des Réviseurs d'entreprises	IBR
ITAA	Institute for Tax Advisors and Accountants; Institut des Conseillers fiscaux et des Experts-comptables	ITAA
MB	Moniteur belge	BS
OCDE	Organisation de la Coopération et du Développement Économique	OESO
ONSS	Office National de Sécurité Sociale	RSZ
PCMN	plan comptable minimum normalisé	AR
R&D	recherche et développement	R&D

RDT	revenus définitivement taxés	DBI
RPM	registre des personnes morales	RPR
RME	revenus mobiliers exonérés	VRI
SA	société anonyme	NV
SC	société coopérative	CV
SCE	société coopérative européenne	SCE
SComm	société en commandite	Comm.V
SE	société européenne	SE
SIC	société d'investissement en créances	VBS
SICAF	société d'investissement à capital fixe	BEVAK
SICAV	société d'investissement à capital variable	BEVEK
SNC	société en nom collectif	V.O.F.
SPF	service public fédéral	FOD
SRL	société à responsabilité limitée	BV
TVA	taxe sur la valeur ajoutée	btw

